

חוקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

(א) ולכל סו: וישיל:
(ב) ונטעתי לך: מ: ח: ח: ח:
(ג) ולכל סו: וישיל: (ד) ונטעתי
לך: (ה) עשרים טו:

הנהגות הב"ח

(ב) נפו תבענא ליה לרבינא:
(ג) סה וזי אמר לבו
ד' רבינא: (א) רבינא
ר' הלמיני וכו' דתשעט
ליה לא אמרין אלא:
(ד) ר"ה אמר רב הונא וכו'
שלטת מטלית עלי (למדו)
ח' א"ר אבין וכו' תשנא:
(ה) מ"ד אמר רב הונא
לבו שקבל עלי לכתוב
הרבי והלכו וכו' חתי מל:
לחוק וכו' א"ל לא אמרין
לית וכו' אמרין לא חתמי
שעת: (ו) ר"ה אלא וכו'
באשפתא בדאמרינן לקמן:
(ז) ר"ה רבנא וכו' דיקא
(ח) ר"ה רבנא וכו' וישיל
(ט) ר"ה רבנא וכו' וישיל
למינו וכו' (י) ח' ח' דמי
בשעת מיהודה:

הנהגות הב"ח

(א) רבינא דר' אמר ליה
ס' וכו' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
מוסף רש"י

כל מילתא דתמאמר
באפי תלתא: כהכנסת
אמרו נפסי שלמס התגלה
היה אילו נפסי הרע שיה
נילה תתלה דתמי שום פתילה
תתחי אילו תוספי דתמי
דיק דתתלה תתלה תתחך
מלחא חת חת חת חת
למחתי חת למחתי חת חת
(י"ב)

מוסף רש"י

כל מילתא דתמאמר
באפי תלתא: כהכנסת
אמרו נפסי שלמס התגלה
היה אילו נפסי הרע שיה
נילה תתלה דתמי שום פתילה
תתחי אילו תוספי דתמי
דיק דתתלה תתלה תתחך
מלחא חת חת חת חת
למחתי חת למחתי חת חת
(י"ב)

ואי לא אמר למחר תבענא ליה דדינא ומפיקנא מיניה אלא פלוני גזנן
דקאכיל לארעא בגולנותא כללד הר הוה נקוטן פנס כתיבין ולא
כמוכר עדות ואינה מחאה כן פ"ח. ל"א שמעתי משמועת רבי יעקב

זר יקר ועיקר פלינא גולנא הוה ואפי'
לאו מחאה הוה שפרי לא מיהא מחמת
עלמו והרי הוה כמי שאמר פלוני
מחוק קרקעת של אחרים ולפוטמו
ממחוק ולא לערער שהרי אינו מוכיר
שהוה שלו אבל אם פירש דקאכיל
לארעא בגולנותא הרי מיהא מחמת
עלמו והוה מחאה הוה ע"ג דלא סיים
בעולה והוה מחאה הוה ע"ג דלא סיים
למחר תבענא ליה דדינא ופירוש הוה
למחר דקאמר דקאכיל לארעא
בגולנותא: אמר. לעדים לא תימרו
ליה מחאה זו: אמר רב זביד הוה
קאמר כו'. ולא הוה מחאה דהא
לא אמרו ליה עדים מו: רב פפא
אמר. לעולם מחאה הוה דהכי קאמר
לבו לעדים לדידה לא תימרו אלא
לאחרים תימרו וכיון שיאמרו לאחרים
יאמרו חוקן אחרים ויאמרו לו דהכר
הכר את ליה כו': אמרו ליה לא
אמרינן ליה. לא קאי אהיכל דלמחר
לבו לא תימרו ליה דהא לרב זביד
אפי' שקמו לא הוה מחאה וכל שכן
הכא היכל שהשיב כדכתיבו אלא
מילתא בלתי נפשיה הוה וקאי אהיכל
דלמחר לכו מחאה גמורה ועיוס לומר
לו והס ענוהו לא אמרי' ליה ולא חזר
ומיהא אחרי כן בפני עדים אחרים:
אמר רב זביד הוה קאמר ליה לא
אמרינן ליה. וכיון שלא יאמרו לו היה
ליו לזה למחות עוד בפני אחרים
שאימרו לו ואם לא מיהא אחרי כן
למחות עוד בפני אחרים דמחאה
מעליהת הוה דהכי קאמר ליה לרבי'
לא אמרינן שלא נלך עד מקומו:

ולמחר תבענא ליה (ב) בדינא הוה מחאה
אמר לא תימרו ליה מאי אמר רב זביד הא
קאמר לא תימרו ליה רב פפא אמר "לדידה
לא תימרו ליה לאחריני אימרו להו" (ב) חברך
חברא אית ליה חברא דחברך חבירא אית
ליה אמרו ליה לא אמרינן ליה אמר רב זביד
הוה קא אמרו ליה לא אמרין ליה רב פפא אמר
ב"רדידה לא אמרין ליה לאחריני אמרין להו
חברך חברא אית ליה וחברא דחברך חברא
אית ליה אמר להו לא תיפוק לכו שותא אמר
רב זביד ד"ה קאמר לא תיפוק לכו שותא
אמרו ליה לא מפיקינן שותא אמר רב פפא הא
קאמרי ליה לא מפיקינן שותא רב הונא כריה
דרב יהושע אמר כו' כל מילתא דלא רמיא
עליה דאיניש אמר לה ולאן אדעתיה: אמר
רבא אמר רב נתמן מחאה שלא בפניו הוה
מחאה איתביה רבא לרב נתמן אמר ר'
יהודה ליה אמרו שלש שנים אלא כדי שיהא
באשפתא ויחוק שנה ויחוק שנה ויחוק שנה
ויבא לשנה אחרת ואי ס"ד מחאה שלא בפניו
הוה מחאה למה לי למיתי ליתבי התם
אדוכתייה ולימחי התם עצה טובה קמ"ל
דניתי ונשקול ארעא ופירי מדקא מותבי ליה
רבא לרב נתמן מכלל דלא סבירא ליה רמחאה שלא בפניו הוה מחאה
ר' ויהאמר רבא מחאה שלא בפניו הוה מחאה בטר דשמעה מרב
נתמן סברה אשכחינהו ר' יוסי בר' חנינא לתלמידיו דר' יוחנן אמר להו
מי אמר ר' יוחנן מחאה בכמה ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן מחאה
ה"כני שנים ר' אבהו אמר ר' יוחנן מחאה בפני שלישה לימא בדרכה בר רב
הונא קא מיפלגי ד"באמר רבה בר רב הונא יכל מילתא דמתאמרא באפי תלתא
לית

רב פפא אמר לדידה לא תימרו לאחריני תימרו. נראה לר"י
דכ פפא אית ליה ספיר דשמואל דלמחר לעיל מיהא בפני בני
אדם שאין יכולין לומר לו לא הוה מחאה דהם מיידי כוונת חזקן
שלעולם לא ילך למקום שמחוק שם אבל הכא ילכו למקום המחוק
ויגידו לבני העיר ויאמרו לו והוה
מחאה: לית'בי אדוכתייה ולימחי.
מיהא אדפקין מן' יהודה לפישייה
מרכנן דמוכה לעיל דסבני מחאה
שלא בפניו הוה מחאה ואורי' דרבא
היה עושה וכו' דכלל במקום
שהחוקה נשמעת גם המחאה נשמעת
וכמו שהחוקה (ס) מיהודה לאשפתא
ה"ג מחאה ופלינו הכי אפי' יהודה
שיבא בפניו וימחה ורבנן סבני אפי'
מיהודה לגליל אין החוקה נשמעת
לכן לא הוה חוקה אלא מיהודה ליהודה
נשמעת והוה חוקה עד שיבא בפניו
וימחה ולכ"ע שלא בפניו לא הוה
מחאה ורב נתמן דאיתערך לטעמי
ענה טובה קמ"ל ולא עני ליה דהא
מזי למימנא אדוכתייה לפי שהמחאה
אינה נשמעת אלא בזמנה מדינה
משום דלמחי תקשי ליה אחלי מזכרין
רבי יהודה לנא בפניו ילך עד המדינה
שהמחוק יליה וימחה דמדלל קמתי
ויבא לשנה אחרת וימחה ויודיעוהו
משמע שארץ לנא לפני כדפרשינן:
ה"ג כפלי' רבא מחאה שלא בפניו.
ולא גר' והא אמר רבא אמר ר"י:
לית

מא א ב ג ד מ' ו' ז' ח' ט'
מל' טעון ועטון ה' ו'
ופי' ה' סג' ד סג' עין ו'
ט"פ' ח"ט מ' ק'ט סג'ף
ג' ו' פ' סג'ף יח':
ס' ה מ' טעון ה' מ'
טעון ועטון ה' מ'
טעון ועטון ה' מ':
ז' ח' ט' טעון ועטון ה' מ':
ז' ח' ט' טעון ועטון ה' מ':
ה' ס' ט' טעון ועטון ה' מ':
ה' ס' ט' טעון ועטון ה' מ':

רבינו גרשון

הכי לא מיהא וכן מחוקין
בבבסו. לא הוה מחאה
דמילי בעלמי' קאמר אבל
כי אמר להו למחר תאמריה
בדינא הוה מחאה דקאמר
להו דאין דעמו למחר. א'
אמר להו לא תימרו ליה
דמחתי אמר רב זביד הא
קאמר לא תימרו ליה ולא
הוה מחאה ומחוקין. אמר
רבא פפא רדא וכו' מחאה
דהכי אמר ליה המערער
לעדים לדידה לא תימרו
ליה הא לאחריני אימרו:
אמרו ליה העדים למערער
לא אמרינן ליה לבלתי
תמתי. אמר רב זביד הא
קאמר לא אמרינן ליה ולא
הוה מחאה. אמר לעדים לא
תמתי לכו שותא כוונר לא
תנראו דבר מפניש לכו
אם שמחתי. אמר רב זביד
הא קא מודיר דלא תמתי
שותא ולא הוה מחאה.
הא קא מודיר המערער
הכי לעדים מודיר דחשב
בדיניהת אמתה ואודירו להו
דלא לימרו תימם ולמחר
אנכי עדי כהא דאנכא
אמרו לא מפקינן שותא.
מחאה. אמר רב הונא אפי'
הכי הוה מחאה משום
דכל מילתא דלא רמיא עליה
דאיניש שיעני מחור שאל
אמרו ר' יהודה ולא אמרו
או משום שפקו סל ר'
יהודה הוה רחוק מאשפתא
באפי תלתא כתיב בשעת
התא נטנא. ככלל חל ס'ל
כרז נתמן והא אמר רבא
לעיל הלכתא מחאה שלא
בפניו הוה מחאה. ושפני
הכי דשמעה מרב נתמן
הכי רבא נתמן חתני הכי
סברה כותיה דרב נתמן
דשלא בפניו הוה מחאה
אבל מעיקרא ס'ל דלא
הוה מחאה וקשי' הוה
מוכיב ליה הכי בבבסו.
כני אדם. כל מילתא של
נגאי דמתאמרא באפי תלתא
ואילו הוה תלתא ומשתי
לה לאחריני לית בה משום
לישנא בישא והא וכו' דרב
נגאי הוה דקאמר להו פלוני
נגולא הוה ז' ח' ח' ח' ח'
באפי תרי וכו' הוה מחאה
לאחרינא אית כיה משום
לישנא בישא:

ואי לא אמרו וכו' אלא כו'
שהוה באשפתא וכו' משום
שחקו וכו'. ז' ח' ח' ח' ח'
ואי מחאה וכו'.

